

STUDENTEN WEEKBLAD

7de JAARGANG.
N°. 5.

REDACTEUREN: D. A. DE FREMERY, D. M. G. KOCH,
J. L. A. LEDEBOER, M. J. GRANPRÉ MOLIÈRE, J. H.
TELDERS, R. VER LOREN VAN THEMAAT.

DONDERDAG
3 NOV. 1904.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 40 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen. Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIE-VERGADERING ten huize van den heer J. L. A. LEDEBOER, Oude Delft 23, op Dinsdag 8 November, des middags om 4 uur.

Lezing van professor Treub.

Door middel van het S. W. wil ik de studenten nog eens herinneren aan de lezing, die prof. Treub, Dinsdag a.s. om 8 uur in de Concertzaal van den Stads Doelen zal houden over „Staatsexploïtatie van spoorwegen”. Spreker en onderwerp staan ons borg, dat de avond een leerrijke zal zijn. Vooral degenen onder ons, die later bij de spoorwegen een betrekking hopen te vinden, mogen deze gelegenheid niet ongebruikt voorbij laten gaan, zich op de hoogte te stellen van een der belangrijkste problemen het Nederlandsch verkeerswezen betreffende. De entree is slechts f0,25. Dat de opkomst overtalrijk zij!

DE CORRESPONDENT VAN DE DEMOCRATISCHE
INGENIEURSVEREENIGING TE DELFT.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Onderlinge Roeiwedstrijd.

't Is een eigenaardig genoeg te racen. Je kunt wel zeggen; „wat kan 't me nu schelen of ik beter roei als een ander”, ik hoop altijd zooveel eerzucht te houden, dat ik het er eens voor over heb een baantje te trekken om met lauwerkransen omhangen te worden of 't leelijk af te leggen.

Zoo lagen ze dan van 10 uur 'smorgens volgens programma aan de start. 'k Was er toen niet bij en weet dus niet of 't gebeurd is en ook niet of het waar is, wat ze vertelden, dat er 's morgens nogal druk gezwommen werd.

Maar 's middags heb ik het roeien gezien en er van genoten. 't Is zoo prettig opwindend: „hup Daisy” „Laga,” je moet haast zelf meeschreeuwen, al is het genoeg maar half doordat je geestdrift niet zoo onverdeeld op één kant is als bij interacademiale wedstrijden. Daar tegenover staat het voordeel dat je alle roeiers kent en allerlei verassingen beleeft.

'k Begin maar bij het hoofdnummer outrigger vier; alleropwindends met twee gelijke booten. 't Resultaat, waarbij onze jonge raceroeiers het leelijk aflegden was de overwinning van D. van Es, J. Kerlen, W. H. Bronkhorst, F. de Freytag, W. Muller (stuurman). 't Roeien was ook wezenlijk van zeer goede kwaliteit voor een onderlinge.

De eerste scifwedstrijd tusschen Ter Horst en Niermeyer was zeer spannend, ten slotte bleef de oude Lagastuurman overwinnaar en haalde later gemakkelijk de prijs met zijn keurig roeien.

Een genot was het te zien dat de jongere nummers zoo goed bezet waren.

Van de vijf ingeschreven voor de Waterjuffer wonnen De Blaauw, Biegman en W. Muller (stuurman) het met een zeer groot tijdsverschil van de overige ploegen.

P.-P. werd gewonnen door Maclaine Pont, Dresselhuis, Unger, Fokker, W. Muller (stuurman) 't is evenals A. C. een krachtnummer maar toch voor een goed doel.

A. C. Schaly werd gewonnen door Dutilh, Fokker.

't Was alles te zamen weer echt wat een onderlinge wezen

moet een aansporing voor de leden om eens te roeien; en waar 't weer mooi was heb ik me best geamuseerd.

Alleen is 't wel jammer dat er geen plaats is te zitten en 't daardoor wel wat koud en ongezellig is.

Een nadeel der onderlinge in 't begin van 't jaar is, dat het de jonge roeiers telkens weer in de sleur van baantje trekken brengt. De juffrouw van 't café „de Zweth” klaagde voor een tijdje steen en been dat er nooit meer eens iemand een middagje daarheen kwam roeien; ze vroeg waar de heeren nu wel heengingen. 'k Moest tot mijn schande zeggen: „och 't komt in 't geheel zoo weinig voor dat ze een middagje uitblijven.”

Dat spijt me altijd geducht dat er zoo weinig menschen zijn die iets voor die echte fuifroeierssport voelen; zooals men nu een uurtje uitgaat is het maar half werk en geniet je nooit wat er wel te genieten valt.

Van de uitreiking 's avonds vertel ik niet veel. Wie er was, weet hoe gezellig het was. Wie er niet was wil ik het verdriet sparen zich te verknijsen van spijt, vooral de oorlogszuchtige geest bracht een weldadige aangename rust over de drommen.

't Geheel was een mooie dag: „hurrah voor Laga.”

R. V.

STUDENTENWERELD.

Verhouding tusschen Corps en Bond.

Het wil mij toeschijnen alsof een debat over bovenstaand onderwerp met den heer Ts., zal blijken niét die vruchtbaarheid te bezitten, die men, wil het recht van bestaan hebben, er redelijkerwijze van zou mogen verwachten; mijn opponent heeft namelijk getoond een zóó absoluut ander standpunt in te nemen dan ik, dat ik bijna geneigd zou zijn over deze quaestie verder het zwijgen toe te doen. Werkelijk, bij het schrijven van mijn vorig artikelte had ik niét dan visionair de mogelijkheid voorzien van eene dergelijke bestrijding; en met den besten wil ter wereld kon ik haar zelfs in mijn stoutste fantaisieën niet tot aanemelijke werkelijkheid doen worden. En ziedaar — deze voor mij zoo imaginaire tegenmotieven blijken voor den heer Ts. het rijk der bestaanbaarheden te bevolken: waaruit blijkt dat wij even moeilijk met elkaar zullen kunnen redetwisten (ten minste over dit onderwerp; in andere opzichten vind ik den heer Ts. zeer reëel. en dan soms ook uitermate beminnelijk) als twee wezens, voorzien van verschillende zintuigen

Het had mij niet anders dan evident toegeschenen dat ieder weldenkend student hier in Delft het ten zeerste zou toejuichen wanneer de mogelijkheid geopend werd tot ééne groote organisatie, die alle studeerenden kon omvatten, tot stand kwam; ik was heusch erg in mijn schik een mij zoo schoon voorkomende idee, zij het dan ook maar kórtelijk, in het S. W. ter sprake te brengen; en reeds verheugde mij de zéér vage en onbestemde hope dat mijn epistelte wellicht een kleinen stoot zou kunnen geven in de goede richting, ter bereiking van dat doel. Natuurlijk, omtrent de practische doorvoering had ik zeer vele bezwaren verwacht; maar het principe op zichzelf leek mij zóó eenvoudig en zóó logisch, dat ik het zonder voorafgaande

motiveering aan mijne vorige uitingen ten grondslag legde. Maar . . . teleurstellingen vormen nu eenmaal een integreerend deel van 's menschen zedelijk bestaan. Het bleek duidelijk dat de heer Ts. dit principe ten eenenmale verwerpt en mij — ik moet het eerlijk erkennen — ontuchtend uit mijne schoone droomen heeft doen ontwaken; hij vindt het niet wenschelijk dat alle studenten als gelijken ééne eenheid zullen vormen. Nu is dit natuurlijk een standpunt — maar ik begrijp het niet. Warm wordt verdedigd de egaliteit en vriendschappelijke omgang van ons, wanneer we later gezamenlijk de Nederlandsche ingenieurswereld zullen vormen; bekend is de gewone, vrije, onbelemmerde omgang van de hogere burgerscholieren; maar wanneer we tusschen deze twee wereldjes ons bevinden, als studentend, moeten we gesplitst worden in twee groepen, die elkaars antagoniseren zullen zijn en blijven — ondanks 's heeren Ts.'s verwachting dat „een zeker soort vijandschap” niet de oorzaak van tweedracht voor later moge zijn. Hoe rijmt men dat te saam?

Hier kunnen geen phrasen zooals „gelijkheid wat betreft eischen op het gebied van omgang en conversatie” als motieven gelden. Immers het is toch te absurd om te onderstellen dat tusschen Corps en Bond de scheidingslijn zou loopen van twee zóó vage gelijkhedentjes. Zijn er in het Corps geen Cliques, geen klassen, geen nuancen? Vindt de heer Ts. (dien ik als degelijk en ernstig man zou kunnen hoogschatten wanneer ik nader met hem in kennis kwam) eenige gelijkheid wat betreft de eischen van omgang en conversatie tusschen zichzelf en een ideaaloozen bordeelbezoeker? En toch zijn ze beiden lid van het Corps. Zou hij, wat betreft die eischen op het gebied van omgang en conversatie, niet tientallen van sympathieën kunnen vinden onder de „knorren”? En toch is hij van een andere organisatie dan zij. Werkelijk, mijnheer Ts., die twee scheidingslijnen vallen absoluut niet samen, staan zelfs niet in het minste verband met elkaar. En ook op finantieel gebied (de minst moreele norm voor een scheiding in gezelligheidsverenigingen) loopt die lijn niet zoo streng tusschen Corps en Bond. Vele Bondsleden zouden, wat hunne geldelijke aangelegenheden aanbelangt, in het Corps geen slecht figuur slaan, en vele Corpsleden moeten zich ten zeerste bekrimpen; al moet ik het ook dadelijk toegeven dat er hiér wél een zeker verband bestaat tusschen beide grenzen. Wanneer de door mij gedroomde eenheid tot stand kwam — och, de cliques zouden blijven bestaan; de ernstige zouden onder degelijken hunne vrienden zoeken; de fuifnummers zouden zich aansluiten bij de drinkebroers; de harde werkers zouden elkander vanzelf zoeken, in het kort, de geheele toestand bleef wat hij nú is — maar de verderfelijke tweespalt was ten minste als een giftige slang gedood; en dan zouden alle studeerenden elkander kunnen beschouwen als Corpsbroeder, evenals gij u nú Corpsbroeder gevoelt met allerlei typen, die in alle opzichten oneindig veel van U kunnen verschillen — vooral wat betreft de eischen op het gebied van omgang en conversatie.

En zie zulk een unificatie is jnst het móéielijkst te regelen naar de zedelijke krachten der ingeschrevenen, omdat die zoo ontzettend uit elkaar loopen — en toch: het bestaan „ansich” van het Corps en van den Bond bewijst dat de mogelijkheid daartoe bestaat; zou er dan met wat ernstig willen niet eene regeling te vinden zijn waardoor op finantieel gebied de grootste bezwaren uit den weg geruimd zouden zijn?

Nog eens, ik begrijp niet, mijnheer Ts., hoe U zich op zulke gronden kunt verzetten tegen het principe van éénheid onder de ingeschrevenen — óók op het gebied van het gezelligheidsleven. En zoolang U geen andere motieven voor Uw bestrijding gebruikt, zoolang U geen zwaarder geschut richt tegen de versterkingen mijner stelling, zoolang wensch ik niét te capituleeren en mijn standpunt te blijven innemen. Maar dan ook blijft volledig van kracht wat ik in mijn vorig stukje beweerde; dit was alléén te bevechten door logische verwerping eener unificatie: en dus verwacht ik éérst van U een heftiger aanvallen op de idéé der ééne, groote, studentenorganisatie, vóórdat ik een anders nutteloos debat met U zal voortzetten.

V.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

Bolland in Delft.

Het plan bestaat, nogmaals een poging te doen om prof. Bolland hier te krijgen. Hiervoor is noodig, dat er gerekend kan worden op een auditorium van waarschijnlijk minstens 40 man, die zich verbinden de colleges tot het einde toe geregeld te volgen. Daar hieromtrent eerst zekerheid moet verkregen worden alvorens we ons met Z. H. Gel. in verbinding kunnen stellen, verzoeken we inzending van kaartje met adheesie-betuiging vóór Dinsdag a. s. bij de Redactie van het S. W.

EENIGE STUDENTEN.

Domperij.

II.

Na de Gothiek treedt de menschheid in een geheel nieuw stadium. Terwijl men tot nu toe de natuurkrachten had gebruikt zóó als men ze vond, eischen de nieuwe mensche-lijke verhoudingen een anatomiseering van de natuur zelve, een zoeken van de wijze, hoe ze, 't best en het voordeelgste te gebruiken.

Had men vroeger, wanneer men groote werken stichtte steeds groote menschenmassa's moeten gebruiken, van nu af tracht men de verborgen natuurkrachten te leeren kennen en zelve aan te wenden. Daarom kon men zich in de Grieksche en Romeinsche tijd geen staatsbegrip vormen zonder een uitgebreid slavensysteem. Van nu af wordt dit meer en meer onmogelijk. De vrijwording van den derden stand, in laatste instantie van alle individuën, is zóó de oorzaak van geweldige opbloei der natuurkrachten sinds de middeleeuwen, vooral sinds de Fransche Revolutie.

In alle takken van mensche-lijke werken uit zich een anatomie van de samenstellende bestanddeelen. In de schilderkunst beginnende bij de Vlaamsche en Italiaansche primitieven, voortgezet en tot een exces gerekend onder de Renaissance op literair gebied begint men meer en meer de mensche-lijke verhoudingen te ontleden. Dante omvat 't wereldstelsel nog geheel, na dien tijd verliest men zijn systeem, 't is de enkele anatomie; zoo Shakespeare, Rabelais, Molière etc.

In de bouwkunst is 't hoofdmoment niet meer de groote constructie de ruimte-vorm, maar de versiering, 't snijwerk. In de Renaissance tijd is de constructie geheel ondergeschikt.

Ook de filosofie verliest haar systeem en wordt meer en meer subjectivistisch (in den begiine de alchemie). De natuurwetenschappen krijgen meer en meer een groote rol (Bacon, Descartes).

't Humanisme ontstond, 't gesystematiseerd gemeenschappelijk gevoel.

Reeds gedurende de Gothiek komen weer algemeene wetgevingen tot stand, in Duitschland onder Frederik II in Frankrijk de Lex Beauvaisis onder Lodewijk de Heilige.

Eindelijk zien we in 't allereerste begin van de zestiende eeuw in de Kerkelijke staat de eerste sporen van in toepassing gebrachte economie politique, in de school der mercantilisten.

Die verandering is natuurlijk geheel geleidelijk gegaan zonder dat de individuën een juist inzicht hadden in de beteekenis van hun eigen beweging.

De mensche-lijke verhoudingen veranderen er daarmee veranderen vele eischen, en verouderen vele vormen. Daarom kan 't niet anders of een ontwikkeling van een meer samengestelde samenleving in een dergelijk stadium moet groote aberraties, excessen, verschrikkelijke evenwichtsverstoringen met zich meebrengen. De geschiedenis vertoont die dan ook, wij zullen trachten ze te volgen en in hare oorzaken en gevolgen na te gaan.

De algemeen centraliseerende beweging in de politiek wordt voortgezet. Ook hierin echter gaat men te ver en geraakt tot een uiterste, dat de treurigste gevolgen heeft gehad.

De Kruistochten hadden meer en meer eenheid in de landen gebracht, de verkeerswegen verbeterd, de landen gepacificeerd. Hierdoor was de macht van de vorsten zéer

gestegen, onder Lodewijk de Heilige en Filippe Auguste werd die centralisatie in 't rechte spoor gehouden door de christelijke moraal, en de kerk, die als contrôle gold voor den staat (zie ons aanhaling uit Aug. Courte); nadien tijd echter zoeken de vorsten hun macht te vergrooten buiten de moraal om.

Hun macht willen zij meer en meer gelijk maken aan die der Romeinsche Cesars en velen, vooral onder de rechterlijke macht, die langzamerhand ontstaat en ópkomt, onder de juristenstand, meenen, dat een ware cultuur niet buiten den Romeinschen staatsvorm mogelijk is.

De centralisatie was goed en noodzakelijk, 't laatste echter, waar de vorsten voor zich een macht bedingen door dik en dun heen, is door de pausen van den beginne af fel bestreden.

Tegen de Hohenstaufen waren zij nog in de meerderheid, in Frankrijk begint dit Neo-Cesarisme onder Filippe le Bel, is steeds in alle heftigheid gevoerd geworden, en nu nog niet geëindigd.

De vorsten trachten de landsgeestelijkheid aan zich te verbinden, hun waardigheid, die zij ontvingen „bij de gratie Gods” met zooveel mogelijk godsdienstigen luister te omringen, en zóó hun macht te vergrooten.

Onder Filippe le Bel uit zich deze strooming in de geldvervalschingen op groote schaal, waardoor de vorst, 't monopolie bezittende zich trachtte te verrijken. Lodewijk XI heeft verder in deze richting ontzaglijk gewerkt.

Zij trachten de gunst van de steden te winnen in hun strijd tegen de adel, en van de adel, om de derde stand de baas te worden. De geestelijkheid is een bolwerk voor hun troon.

't Is wel typeerend, dat direct reeds onder Philippe le Bel de strijd begint tusschen adel en burgerij, maar toen was deze reeds machtig genoeg om den slag bij Kortrijk te strijden, om zich op die wijze te verzetten tegen de aanrandig van haar eens verworven rechten.

In 't lichaam der kerk ontstaat verdeeling en wel op de volgende wijze.

De hoogere geestelijkheid, door allerlei privilegies en geschenken overgehaald, steunt de vorsten. De lagere vindt als steun voor de afpersingen der meer en meer heerschzuchtige Kerkvorsten, de inmiddels tot bloei gekomen rechterlijke macht, die nadien hoe langer hoe meer de groote vijand van de Kerk wordt, waarvan alle nationalistische en revolutionaire stroomingen in latere eeuwen zullen uitgaan.

Zóó ontstaat in alle landen een „nationale” kerk, een afscheiding, die in de zeventiende en achttiende eeuw op z'n hoogst is.

Dit zijn de oorzaken van de decadentie, die ingetreden is na de bloeiperiode der Gothiek.

De strijd tusschen de vorsten en de Pausen, op z'n hoogst tijdens de Avignonsche ballingschap, wanneer zoowel de Koning van Frankrijk als de Keizer zijn candidaat heeft voor den Pauselijken Stoel, geeft aanleiding tot walgelijke politieke kuiperijen.

Deze tijd heeft Machiavelli 't materiaal verschaft voor zijn politieke theoriën. De internationale politiek wordt niet meer geleid door de kerkelijke eenheid, maar door de diplomatie, op een wijze, die ver beneden de oude staat.

De zucht naar weelde en materiele welvaart is de oorzaak van meer en meer algemeen wordende epicuristische wereldbeschouwing, in een tijd, toen een Alexander VI Paus kon zijn.

De wetenschap wordt meer en meer populair, maar verliest daardoor haar zuiverheid. De volksschool in de Gothische tijd bloeiend (tijdens de Renaissance verloren gegaan), de opkomst van de burgerij, zijn oorzaak van een algemeene critische geest onder de menschen. Op zichzelf was dit natuurlijk een groote vooruitgang, maar aan den anderen kant maakte de oude nuchterheid en soberheid plaats voor een minderwaardige ontwikkeling, met zijn koppigheid en gemaniereerdheid.

Dit, gepaard met de onfrische toestanden in de kerkelijke hiërarchie, de Avignonsche ballingschap, de twisten binnenkerkesh zijn de oorzaak van de algemeen critiseerende bewegingen in 't eerst ongesystemiseerd, geuit in vele ketterijen, later belichaamd in 't Protestantisme.

De groote kettervervolgingen vinden hun oorsprong niet in 't Katholicisme als stelsel. 't Is merkwaardig, dat waar de vervolging van andersdenkenden in de verschillende landen in de 16e eeuw zoo heftig is, in Rome in die geheele eeuw slechts 6 kettters gevonnisd zijn, in de 12e eeuw slechts 1, dat in de middeleeuwen Rome een toevluchtsoord was voor de Joden, bij de Jodenvervolgingen uit alle landen verdreven.

Maar die vervolgingen hebben een andere heel natuurlijke oorzaak. De staatsinrichting was geheel gegrond op 't geloof, op de Christelijke samenleving, de landsgeestelijkheid en de wereldlijke macht waren voor elkander de hechtste steun, daarom waren de vele kuiperijen een gevaar voor den staat. Vandaar de vervolgingen op die schaal.

't Is wel opmerkelijk, dat waar de afscheiding van een aparte Gallicaansche kerk in Frankrijk, in de achttiende eeuw een voldongen feit was, de vervolgingen van andersdenkenden weer begonnen en in hevigheid toenamen.

Aan deze geheel nieuwe beweging is door 't Katholicisme, door de Katholieke landen de stootende richting gegeven.

Italië ging alle landen voor. De Renaissance-kunst, die in andere landen zoo plotseling opkomt heeft zich daar geleidelijk uit de Gothiek ontwikkeld; verder was 't voor in de natuurwetenschappen, de industrie, de wetgeving, sociale wetenschappen (Mercantilisme), 't Humanisme. Daarna komen Spanje en Portugal met de scheepvaart en de ontdekking van nieuwe werelddeelen. 't Vergrooten van 't gebied van handel, en de wereldvaart.

Daarna Frankrijk, met zijn colbertisme in de hooge vlucht van zijn industrie daarvan het gevolg.

Ongeveer gelijktijdig komen Engeland en Nederland, Zweden, eindelijk Pruisen in de achttiende eeuw.

De zestiende eeuw is wél door de kerk een tijdperk van Renaissance geweest, omdat zij voor haar actie haar evenwicht hervond en de stoot kon geven en de richting aan den nieuwen tijd.

In vreemde werelddeelen vestigde zij haar leer. In Indië werd 't wel van mannen als Franciscus Xaverius voor een goed deel voornamelijk door de Hollanders vernietigd.

In Amerika vestigde zij zich blijvend en deed ontzettend veel goeds. Wij zullen later gelegenheid vinden hierover te schrijven.

In Europa verzuiverde zij hare leer en bevestigde haar aanzien onder de volken door mannen als Vincentius a Paob, Franciscus van Sales, Ignatius de Loyola, en vereenigde de verschillende landen in den strijd tegen de Turken.

In de zeventiende en achttiende eeuw echter, vermindert haar invloed en de Katholieke landen raken meer en meer bij de andere ten achter.

Maar nóg heeft ze in die tijden geweldig gewerkt. In onze tijden eerst is 't noodzakelijke van een dergelijke centrale instelling als de Katholieke Kerk, bij een groote cultuur als onze Westersche beschaving aan 't licht gekomen.

De volkeren bestudeeren nu hun geschiedenis in de verschillende kerkelijke bibliotheken, en niet alleen van de middeleeuwen, maar voornamelijk in en na de Renaissance.

Zoowel Oostenrijk, Spanje, Portugal en Frankrijk, als Duitschland, Engeland, Zweden, Noorwegen, Denemarken en Nederland, die toch niet Katholiek waren, zenden geschiedvorschers naar Rome om hun eigen geschiedenis te leeren kennen van verschillende landen bestaan te Rome daarvoor, aparte faculteiten. Van 1880—1903 zijn meer dan 125000 boekdeelen uit Vaticaanse archieven gepubliceerd en men ziet nog geen grond.

Dit is de Kerk, waarvan Luther de ondergang voorspelde, l'Infame volgens Voltaire, la prostituée des temps modernes.

Daaruit reeds blijkt de absurditeit van de beweging, dat 't Katholicisme onmogelijk te vereenigen is met de tegenwoordige cultuur, omdat 't gelijk wij hebben aangetoond, daarvan de grondlegster is geweest in de vrijmaking van 't gros der menschheid, en omdat zij aan die nieuwe beweging den stoot en de richting gegeven heeft.

Dat deze overgang echter niet zonder vooroordeel, wantrouwen (Galilei) en evenwichtsverstoringen gaat, is te begripen. 't Heeft wat te beteekenen, een algeheele verandering van actie voor een dergelijk ontzachlijk, uitgewerkt, en doorgevoerd stelsel als 't Katholicisme is.

(Wordt vervolgd.)

^^^

Aan de ^^^

Uw artikel over „Domperij” is zeker het begin van de beschouwingen, gewijd aan het oeconomisch werk der Katholieke kerk, dat ge mij vóór de vacantie beloofd hebt. Het spreekt vanzelf, dat ik de discussie met u niet zal heropenen, vóór dat ook de vervolgstukken verschenen zijn,

die ik met groote belangstelling tegemoet zie. Echter acht ik het niet overbodig, u te verzoeken, nog eens aandachtig mijn artikelen van verleden jaar te lezen, omdat ik vrees dat anders uwe beschouwingen geheel langs mij heen zullen gaan. Ge zult dan zien, dat ons debat is voortgevloeid uit een stuk van uw hand, getiteld: „De Katholieke kerk en de moderne tijd.” Daarin kregen wij sociaaldemocraten er nogal van langs, zoodat ik 't gewenscht vond tegen een en ander op te komen. Maar om eerst klaar te zijn over uwe terminologie begon ik met enkele vragen te stellen en eenige nadere inlichtingen te verzoeken.

Gij zijt hier uitvoerig op ingegaan, maar hebt u m.i. wel wat te uitsluitend tot de ondergeschikte questies bepaald, te weten vooral tot die der pauselijke onfeilbaarheid. De hoofdzaak van ons debat liep en loopt over het economisch en politiek optreden der Katholieke kerk, vooral in den tegenwoordigen tijd. Door mij zijn daarbij tal van vragen tot u gericht, b.v. waarom de Katholieke patroons zich wél en de arbeiders zich niet met niet-Katholieken mogen vereenigen, wat of ge wel zegt van de houding van „den Tijd” inzake de uitsluiting der diamantbewerders van verleden jaar, enz. Ook zou het mij zeer aangenaam zijn, uit uw stukken te mogen vernemen, hoe of ge wel denkt over ons tegenwoordig ministerie in 't algemeen, en over de drie Katholieke ministers in 't bijzonder. Ik verwacht verder uw oordeel te leeren kennen over het langjarig Katholiek régime in België en de vruchten daarvan voor volkswelvaart en volksoontwikkeling.

Verder wil ik weten, wat ge denkt van het Centrum in Duitschland, van de Italiaansche en Belgische christendemocratie, en vooral ook, wat ge met uwe „Katholiek sociale actie” denkt te bereiken en welke wegen deze zal inslaan om tot haar doel te geraken. Ook was mij zeer welkom een schets van een Katholieke politiek, zooals gij die gaarne zoudt wenschen. Ge ziet, ik vraag zeer veel van u, maar ge hebt indertijd de partij, waartoe ik behoor, te zeer aangetast, dan dat ik daar geen recht op zou hebben. Het zal u in de dan volgende repliek van mijn hand wel duidelijk worden, waarom, in hoeverre, en wanneer ik u en het Katholicisme domperig vind. Het zal u dan tevens blijken, dat mijn oordeel niet a priori was, maar integendeel a posteriori, dat ik slechts den boom naar zijn vruchten beoordeelde.

Misschien lag een reeks beschouwingen over de punten, die ik hier heb aangevoerd in uw plan. Alsdan kunt ge 't bovenstaande ongeschreven achten. Mijn doel is slechts te voorkomen, dat de hoofdquestie van ons debat wederom onder bijzaken verloren ga. In afwachting,

L. Q.

Aanbeveling.

Dank zij de „vulgaire psychologie” om een woord van Wundt te gebruiken, zooals die is neergelegd in materialistische populair-wetenschappelijke werken of in Brehms „Leven der dieren”, is bij het gewone publiek de meening gangbaar geworden, dat men in de wetenschappelijke wereld lachen zou om een essentieel verschil tusschen mensch en dier. Dit nu is in het geheel niet het geval. We behoeven slechts te wijzen op een Wundt, een Max Müller, Dubois-Reymond, e.m.a. Mocht er nu iemand zijn, die van deze kwesties iets meer objectiefs zou wenschen te weten, dan mogelijk is met behulp van bovengemelde werken, dan zou ik daarvoor willen aanbevelen de bekende werkjes van den Europeesch vermaarden mierenkenner E. Wasmann:

Instinet und Intelligenz im Thierreich . . .	f 0,90
Seelenleben der Ameisen	„ 1,10
Die moderne Biologie und die Entwicklungslehre	„ 3,50

Deskundigen hebben deze werken zeer geroemd.

E. BEEKMAN M.ZN.

Waarheid in betrekking tot den dienst van Boeddha.

Heeft Karl Marx niet in een van zijne schriften beweerd: „Waar Waarheid in betrekking tot het Socialisme zich verliest in oneindige herhalingen, is de waarheid begrensd door den leugen”

Zoo schrijft prof. Li Hong, een Japansch geleerde uit den 18en eeuw:

„Waar de Leugen eindigt en de Waarheid begint daar wijst alles, het heelal, de dieren en de planten, op den Boeddha”.

Deze uitspraak van den beroemden filosoof Li Hong (1721—1783) wordt nog versterkt door den uitspraak van een der Boeddhistische boeken.

„De Leugen is de grens tusschen het goddelijke en het eeuwige, de Waarheid is de grens tusschen het eeuwige en het zuiver geloof in Boeddha.

Na dezen uitspraak van een der Boeddhistische Zieners zelf zal er toch zeker niemand aan twijfelen, dat de voormannen van het Boeddhisme niet de grootst mogelijke zorg droegen voor het kweeken van de absolute Waarheid.

Wat verstaat men echter onder „absolute Waarheid”?

Laten we dit eens nader bezien in het Licht van eenige beroemde mannen.

De eerste die over absolute Waarheid schreef was Alcibiades; hij zeide o.a.:

„De absolute Waarheid staat het dichtst bij den Leugen ofschoon zij er toch het verst van verwijderd is”.

Merkwaardig is deze aanhaling ook door de vroege begrippen van positieve en negatieve oneindigheid, die er uit spreekt.

Ik voor mij zoude zeggen:

Absolute waarheid is de onomstootelijke gegrondheid van een vaststaand principe.

Hierin ga ik gansch met Kant mede.

Ricardo zegt in zijne „Essays”:

„Waarheid, absolute waarheid is de goddelijke openbaring van het hoogmenschelijke ideaal; van het to be or not to be.

Zoo herinner ik mij ten slotte, nog het gezegde van eenen man die ik zeer hoog acht en die in sociale kringen een woord van gezag voert.

Hij zeide ongeveer:

Onder Absolute Waarheid versta ik die waarheid waaraan sociaal geen twijfel mogelijk is.

Om nu tot het uitgangspunt terug te keeren: geen van mijne lezers zal er wel aan twijfelen of de Boeddhistische Kerk als zoodanig iets zeer schoons bevat, juist door dat principe van de absolute waarheid.

Ook de priesters der Boeddhisten, die zich, behalve groote reinheid betrachtend, ook absoluut van elke leugen moeten onthouden, kunnen niet anders zijn dan zeer goede en goeden invloed oefenende menschen.

Schrijft een duitsch theoloog, Dr. Helmholtz geloof ik, niet ergens:

Indien gij de waarheid betracht en de leugen schuwt, dan kunt gij als het eeuwige licht gaat schijnen daar in blikken vrij en onbevangen.

(Voor de preciese wedergave van de woorden van Dr. Helmholtz sta ik niet in).

En waar nu het Boeddhisme zóoveel schoons bevat, kunt gij, Heeren Delftsche Studenten dan verdedigen, dat, aan de kennis van het Boeddhisme zoo weinig onder U wordt gedaan?

Neen! niet waar.

Wel, gij $\wedge \wedge \wedge$ en gij L. Q. en anderen, die U wijdt aan de kennis van die dingen, die een gewoon student hier absoluut vreemd zijn, zoudt gij er niet iets voor voelen om onder leiding van een bekwaam man hier in Delft eenige bijeenkomsten te organiseren, waar U door dien man (den naam moet ik vooralsnog verzwijgen) zoude uitgezeten worden: Wat is het Boeddhisme, zijn dienst en zijne boeken. Ook over het Pan- en Neo-Boeddhisme zouden we van hem menige merkwaardige uitspraak kunnen hooren.

Gij allen, die in beginsel dit voorstel met instemming ontvangt, stuurt uwe kaartjes in bij de Redactie van dit Blad met bijschrift: „Boeddha”.

Toont, Delftsche Studenten, dat gij den naam van Sociaal-ontwikkelden waardig zijt.

PAULUS.

(Zie vervolg Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 NOVEMBER 1904. No. 5.

LITTERATUUR EN KUNST.

Tentoonstelling van 't Comité van St. Lucas te Delft.

't Is niet direct een aanbeveling voor een kunstuiting als men er direct de tijdgeest in vindt. En toch van den anderen kant doet het iemand goed, een schilder te zien, die het duidelijk specimen is van wat er broeit in zijn tijd. Zoo'n man is Verster. Hij is voor mijn gevoel het sterkst doorgevoerde type van de zelfbewustheid in de kunst, van de man die zegt, ik houd van dat potje, 'k houd van vogel-lijm, ik houd van dat huisje met zijn heerlijk zondagsmorgenlicht. En hij maakt er dan zijn hoofddoel van dit duidelijk te maken en werkt met een assidue bewuste liefde aan zijn werk.

't Is de geest van theorie der kunst die in de kunst is doorgedrongen en deze theorie, die nooit een groot schilder van zijn enthousiasme zal kunnen berooven, noch een slecht schilder groot maken, heeft Verster in zijn laatste schilderijen tot zoo iets bijzonders gemaakt, al is 't nu niet juist een oorzaak van kracht.

Verster toont deze ontwikkeling tot bewustheid zeer sterk, zelfs zonder de jaartallen zou men vanzelf weten wat de volgorde der schilderijen was.

't Werk is in den beginne prettig spontaan, soms wel wat oppervlakkig; anemonen is een plezierig stuk om op te kijken, 't is goed werk.

Door de mij onsympathieke haast zenuwzieke periode van no. 5 (proeven) Rosen en Geplukte kippen, komt hij dan tot Sneeuw, de eerste voorbode van wat nieuws, iets waar men in 't begin eigenlijk van staat te kijken.

Nu begint de tijd waarin hij kalm geniet van ieder tintje, ieder lijntje van zijn object, je ziet den schilder werken en werken assidu-door, ieder lijntje zettend met evenveel liefde en evensterk het voelend als onderdeel van het geheel.

Nu komt de echte Verster. Sneeuw is goed, maar 't is nog niet de verrukkelijke mooiheid van „mistletoe” met die heerlijke dikkige blaadjes in dat allerfijnste potje en vooral 't kan niet halen bij dat prachtige „Huisje te Noordwijk”.

't Is jammer dat deze laatste periode niet wat beter tegenwoordig is, maar we kunnen er niet over klagen nu we wat voor mij het juweeltje daarvan is in dit schilderij hier gehad hebben.

Kijk eens aan; Verster moge geen groote, machtige gevoelens bij ons opwekken, zoo'n heerlijk gevoel van dorpsch leven met een zoo waar optimisme is iets dat ik zelden gevoeld heb.

't Is door dien sterken indruk van Verster, dat de twee andere exposanten wat op den achtergrond geraken. Bovendien is Verster iemand, die dadelijk aandacht vraagt terwijl Daalhoff de man is om in een lekker warme kamer door lang bekijken hoe langer hoe meer te gaan waardeeren.

Ja bij Daalhoff voel ik die behoefte aan een warme kamer met een haardje, aan een eenigszins sentimenteel gevoel van gezelligheid.

Hij staat hierin lijnrecht tegenover Verster, dat hij een schilder is, die er vooral aan hecht te geven zijn eigen geheugenindruk, dat hij daardoor zeer weinig realist is, terwijl Verster zoekt in zuivere teekening der dingen zijn opvatting te geven.

Ik miste wel eenigszins richting in hem, 't is niet de man die recht en direct op zijn doel aanstuurt, of beter, 't doel bestaat niet; maar toch vond ik Winter, Feest der armen, Stadsgezicht en meerdere anderen van een eigen aantrekkelijkheid.

Weer iets gansch anders is Altorf.

Voor de techniek van Altorf voel ik weinig, ze is goed voor kunstnijverheid, maar doet gewild en onzuiver aan in een kunstwerk. Afgezien daarvan echter is zijn Olifant een geweldig werk en zijn ook Vechtersbazen en Aap met jong zeer goed.

Maar toch voel ik het meest voor hem als decorateur, als

in Vogel en in eenige der wondermooie versieringen, waarvan fotografie aanwezig was.

Wat de zaal betreft, ze is zeer gezellig maar de opstelling was niet dät: 'k Ben op alle banken geklommen en heb alle gordijntjes open en toe getrokken zonder er in te slagen „distels” van Verster naar behooren te zien of zelfs maar een begrip ervan te krijgen.

Doch verder was het licht zeer goed en hoop ik dat het zaaltje nog meer zulke interessante tentoonstellingen zal zien.

Tot mijn genoegen waren er zeer veel studenten aanwezig en is hier dus niet anders dan onbekendheid oorzaak van vroeger wegblijven geweest.

R. V.

INGEZONDEN.

Aan de Redactie van het Studentenweekblad!

Naar aanleiding van het stukje over jong Nederland in Zuid-Afrika, in het laatst verschenen nummer van Uw blad, van de hand van den heer R. V. L. wensch ik het volgende op te merken:

Indien ik van te voren had kunnen denken, dat de bedoeling van den N. Z.-A. J. B. niet duidelijk blijkt uit het eerste nummer van het officieele orgaan, dan zou ik niet gearzeld hebben, dadelijk een toelichting er bij te zenden. Nu dit niet is mogen wezen, wensch ik nu een korte verklaring te geven van het wezen der vereeniging. Hoe R. V. L. er toe komt, om te denken, dat de Ned. Z.-Afrik. Jongl. Bond zich van de N. Z.-A. V. zou hebben afgescheiden, kan ik me niet begrijpen. Nergens toch is er sprake van in het orgaan.

De N. Z.-A. J. B. is een vereeniging, die met de N. Z.-A. V. niets uitstaande heeft, en er nooit iets mee uit te staan had. De vereeniging is indertijd opgericht om het jongere geslacht ook in de gelegenheid te stellen iets voor Z.-A. te offeren. Uit de aard van de zaak voelen de jongeren zich niet zoo thuis in een vereeniging, die bestuurd wordt door menschen, die veel en veel ouder zijn, dan zij, en in welker vergaderingen vraagstukken behandeld worden, waar zij niet over kunnen praten. Veel liever is men lid van een vereeniging, die door personen van gelijken leeftijd, en ervaring bestuurd wordt, terwijl men dan ook zelf de kans heeft, ook eens in het bestuur te komen. Van parallel gaan met de N. Z.-A. V. is dus in zoover sprake, dat de N. Z.-A. J. B. beoogt een openstellen voor meerderen, die aan hun sympathie voor Z.-A. uiting willen geven, geenszins van een soort flauwe en kinderachtige concurrentie.

Maakt de heer R. V. L. in zijn artikel een aardige tirade op het woord „Jongelieden”, dan zou ik hem beleefd willen verzoeken, eens een nieuwe titel, waarin dit woord niet voorkomt, voor onze vereeniging te willen verzinnen. Immers het is een vereeniging of bond van jongelui (jongens en meisjes) die, van Nederlandsche stam zijnde, Zuid-Afrika wenschen te steunen. Ook van onze zijde is men doende, een nieuwe naam voor den N. Z.-A. J. B. te vinden, doch er doen zich vele moeilijkheden voor.

Het spreekt van zelf, dat hoe grooter de steun is, zooveel te meer kans er voor ons, Hollanders bestaat, om later ook in Z.-Afr. een plaatsje te bemachtigen. Ik dank de heer R. V. L. dan ook zeer voor zijn welgemeende woorden in het tweede gedeelte van zijn artikel. Dat de opgewektheid van toon in het eerste nummer van „Jong Nederland en Z.-Afrika” wel wat te wenschen overliet, geef ik gaarne toe; maar ik spreek dan ook de wensch uit, dat, wanneer er (zooals binnenkort, hoop ik, het geval zal zijn) een afd. P. S. v. d. N. Z.-A. J. B. geboren wordt, de heer R. V. L. een grooten steun voor den Bond zal worden, en door zijn opwekkende artikels in het orgaan, mede zal werken tot grooten bloei van den N. Z.-A. J. B., die dan waarschijnlijk wel een naam zal dragen, waarover niet meer gespot zal worden.

Gaarne zag ik, geachte Redactie bovenstaand pengekras in Uw S. W. opgenomen. Bij voorbaat zeg ik U reeds dank voor Uwe welwillendheid.

Hoogachtend,
L. M. VAN HENGELAAR JR.

UIT DE STUDENTENPERS.

Minerva, 27 October 1904.

„Na den slag”, door A. L. O. Schr. bepleit de ontzegging van het groenrecht aan de eerste jaars, die het

steeds zijn, welke bij de rauwe tooneelen aan tafels, op kamers en donderjolen den boventoon voeren. Hij acht de afschaffing der eerste-jaars-tafel wel een stap in de goede richting, maar toch nog half werk en geeft de Senaat in overweging eens ernstig over zijn voorstel te denken.

„Aanval en verdediging. Een nabetrachting”, door P. N.; nog een bewijs dat de groentijdsquestie nog lang niet van de lucht is. Schr. constateert, dat de studenten-corpsen van meer dan één kant in hun bestaan worden bedreigd, en acht het daarom noodzakelijk, te overwegen, wat de sociale positie is dier corpsen, „en na te gaan, of „hun uitingen, in den modernen tijd op een andere wijze „gecritiseerd, den toets kunnen doorstaan”. Hij erkent het voorkomen van baldadigheden, anti-sociale uitingen, die, daar ze, hoewel van enkelingen afkomstig, op het geheele corps worden verhaald, door wie daartoe door hun positie geroepen zijn, zooveel mogelijk moeten worden verhinderd. Schr. hoopt een volgende maal in verband met deze zijne inleiding „enkele opmerkingen te maken over corpsen niet-corps, het studie-lidmaatschap en het groentijdvraagstuk”.

„Mededeelingen van den Spiegel op P. H.,” door Utr. Minerva-lid. Een vervolg op een stuk in een vorig nummer der „Minerva”. Slechts voor ingewijden, d. i. Utrechtsche Corpsleden, begrijpelijk.

Een uitstekend stukje, zoowel wat vorm als inhoud betreft is: „Isaac Israëls bij Schüler in Den Haag” wel de beste bijdrage tot dit „Minerva”-nummer, door onzen Delftschen medestudent K. de J. De zeggingskracht en teerheid van voelen doen hopen, dat van dezen schrijver meer kunstbeschouwingen hun weg naar de kolommen van ons collega-orgaan, of, nog liever, naar die van het S. W. zullen vinden. De stijl doet aan dien van Plasschaert denken.

Lezing aanbevolen.

Verder weekverslagen en andere voor ons onbelangrijke bladvulling. M. K.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

Verkozen voor Studiebelangen C₃ en C₄:

W. PETERI.

W. NIVEL.

ADVERTENTIEN.

Repeteeren:
WISKUNDE, PHYSICA,
MECHANICA, GEODESIE.
Dr. A. TOXOPEUS, Markt 37b.

Restaurant Wed. J. L. BÜHLER,
Houttuinen 2, Delft.

Specialiteit in:
FRANZISKANER LEISTBRÄU
PILSENER-URQUEL.
WIJNHANDEL.

Levering aan huis van prima
BORDEAUX-, RIJN-, MOEZEL-, CHAMPAGNE-
en MORGENWIJNEN,
tegen concurreerende prijzen.

WINTERSHOTELS

DÉJEUNERS, DINERS (van f 0,85 en hooger) en SOUPERS.
WARME en KOUDE DAG- en AVONDSHOTELS.

ZEEUWSCHE OESTERS.

Geopend tot 2 uur 's nachts.

Het weekblad „De Nederlandsche Sport” ligt ter lezing.

De kandidaten voor het bestuur van „Odin”, „Weerbaarheid” en „Debating” zijn zonder stemming verkozen.

Verkozen voor het bestuur van „Apollo”:

W. J. MODDERMAN, Pres.

C. BOEKE, Secr.

L. C. L. V. SLOTH BLAAUBOER, Penn.

E. CH. ELIAS, Vice Pres.

J. M. H. VAN OOSTERZEE, Comm. Bibl.

Candidaten voor het bestuur van „Carousel” gesteld door het bestuur:

G. J. PIJNACKER HORDIJK, Pres.

D. VERSTEEGH, Secr.

C. G. R. ROMMENHÖLLER, Penn.

O. G. GEVAERTS VAN SIMONSHAVEN,) Comm.

M. C. RUEB,)

Gesteld door eenige leden:

H. W. SIBBELEE, Penn.

Het bestuur van „Logika” heeft zich als volgt geconstitueerd:

T. C. THELING, Voorz.

L. LEGER, Secr.

A. C. KOPPEJAN, Penn.

CH. VAN DER PIJL, Bibl.

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 4 Nov. Ned. Tooneel: „Koning Lear”; 8 uur.

Zaterdag 5 Nov. Fransche Opera: „Manon”; 8 uur.

Vrijdag 11 Nov. Gebouw v. K. en W. Noord-Ned. Opera: „Mignon”, met medew. van Sigrid Arnoldson; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 4 Nov. Grootte Schouwv.: „Tilly; De eischen der moraal”; 8 uur.

Zaterdag 5 Nov. Tivoli-Schouwburg. Nederl. Tooneel: „Vriendinnetje”; 8 uur.

Zondag 6 Nov. Tivoli-Schouwv.: Weener Operette-gezelschap: „Jung Heidelberg”; 8 uur.

REPETEEREN.

Landmeten en Waterpassen. Kleinste kwadraatjes. Geodesie.

Brieven franco No. 3507 sw, Bureau van dit Blad.

Dictaatwerk gevraagd.

Adres: VAN LEEUWENHOEKSINGEL 19.

Gelegenheid aangeboden aan 4 à 5 Heeren om in een gesloten Huis

te Dineeren, à f 0,75 de persoon.

Adres Bureau van dit Blad.

Wegens vertrek

Gemeubileerde Kamers

met mooi licht en vroolijk uitzicht **ter overname aangeboden.** Adres KOLK 3.

Nieuw verschenen:

N. V. EGELING's BOEKHANDEL, AMSTERDAM,

Lezen naar de Regelen der kunst

van

Mej. A. KUIJPERS.

Inzonderheid ten dienste van Predikanten en Onderwijzers.

Ingenaaid **90 cents.**

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Dinners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

Pilsener Urquell. Spatenbier.

G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.